

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی

معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره « بارداری و زایمان و پدیده‌های نوین در مامایی ۲ »

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس:		
تعداد واحد: ۳ واحد نظری	نام درس: مفاهیم و پدیده های نوین ، جراحی ها و فوریتها در مامایی (۲)	
پیش نیاز درس: مفاهیم و پدیده های نوین ، جراحی ها و فوریتها در مامایی (۱)	گروه هدف: دانشجویان ..کارشناسی ارشد مامایی	
شماره درس:	گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مامایی	
اطلاعات استاد مسئول درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبه علمی: مربی	نام و نام خانوادگی: سارا عظیمیا
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: ..دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س) ایمیل: azimas@sums.ac.ir تلفن محل کار:36474255.. داخلی 153 ساعات دسترسی به استاد:..ایام هفته. 		

اطلاعات استاد همکار درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبه علمی: استادیار	نام و نام خانوادگی: زهرا رستگاری
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز،دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س). ایمیل: rastegari.zahra2015@gmail.com تلفن محل کار:۳۶۴۷۴۲۵۵. داخلی ۱۶۰ ساعات دسترسی به استاد ...ایام هفته 		

اطلاعات استاد همکار درس		
گروه آموزشی: مامایی	مرتبه علمی: استادیار	نام و نام خانوادگی: زهرا یزدانپناهی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه(س)..... ایمیل: z_yazdanpanahi@yahoo.com تلفن محل کار:۳۶۴۷۴۲۵۵..... داخلی ۱۵۸ ساعات دسترسی به استاد ایام هفته 		

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

در این درس دانشجویان با مفاهیم اورژانسهای مامایی و بارداری پرخطر در ارتباط با اصول مراقبتهای دوران زایمان و پس از آن آشنا شده و راهکارهای بنیادین جهت حفظ سلامت مادر، جنین و نوزاد را می آموزند. و همچنین نحوه تشخیص، مراقبت و درمان و پی گیری بارداری های پرخطر، روشهای پیشگیری از بارداری-مراقبتهای سزارین و مراقبت از نوزاد را فرا گرفته تا در راستای حفظ سلامت مادران و نوزادان گام مهمی بردارند. . .

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی کامل با اصول مراقبتهای قبل و حین بارداری طبیعی و غیر طبیعی و اورژانسهای مامایی

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- خصوصیات فیزیولوژیک رحم را شرح دهد.
- ویژگی های دردهای رحمی سایر تغییرات را در مرحله ۱، ۲ و ۳ رحمی شرح دهد و مقایسه کند.
- تغییرات رحم در اثر دردهای زایمانی شرح دهد.
- تغییرات سرویکس در اثر دردهای زایمانی شرح دهد. مراحل زایمان را شرح دهد.
- مکانیسم اثر هفت حلقه ای ها را بر سکون دردهای رحمی شرح دهد.
- ویژگی های دردهای رحمی و سایر تغییرات را در مرحله ۱، ۲ و ۳ رحمی شرح دهد و مقایسه کند.
- تغییرات رحم در اثر دردهای زایمانی شرح دهد.
- تغییرات سرویکس در اثر دردهای زایمانی شرح دهد.
- مراحل لیبر را بر اساس منحنی فرید من توضیح دهد.
- تاثیر بتا آدرنوسپورها، پروستاگلندین CRH، ریلکسین،..... را بر شروع درد های زایمانی تجزیه و تحلیل کند.
- انواع اختلالاتی که موجب سخت زایی می شود نام ببرد ۲
- یافته های بالینی شایع در بروز زنان مبتلا به زایمان غیر موثر را شناسایی کند
- فارن هفته طولانی را تشخیص دهد
- فاز فعال طولانی شده را تشخیص دهد (اختلالات تطویلی و توقفی)
- اختلالات مرحله دوم زایمان را تشخیص دهد. اختلالات عملکرد رحم (دیس فونکسیون هیپوتونیک و هیپر تونیک) را تشخیص دهد

- درمان اختلالات فاز نهفته وفعال راشرح دهد
- تاثیر پوزیش و جایگاه جنین را در روند لیبر تحلیل کند.
- در خصوص زایمان در آب و اثر بخشی آن توضیح دهد.
- علل بروز نمایش صورت را شرح دهند
- نمایش صورت را تشخیص دهند
- مکانیزم زایمان در نمایش صورت را انجام دهند
- زایمان جنین با نمایش صورت را انجام دهند
- علل بروز نمایش پیشانی و مکانیزم آن را شرح دهند
- علل بروز نمایش عرضی و مکانیزم ازمان آنرا شرح دهند
- نمایش پیشانی و صورت را تشخیص دهند
- میزان وقوع ، ایتولوژی ، پیش آگهی در نمایش مرکب را شرح و معالجات لازم را انجام دهند
 - CPD را تعریف نماید.
 - انواع تنگی های لگن را شرح دهد.
 - انواع روشهای تشخیصی تنگی های لگن را توضیح دهد.
 - اداره لیبر در تنگی لگن را شرح دهد.
 - پیش آگهی زایمان در تنگی های لگن را توضیح دهد.
 - بررسی دیستوشیاهای ناشی از ناهنجاری های رحم
 - بررسی دیستوشیاهای ناشی از ناهنجاری های کانال زایمان
 - بررسی دیستوشیاهای ناشی از ناهنجاری های سرویکس
 - روش های ارزیابی سلامت جنین در دوران بارداری را نام ببرد. .
 - علل و عوامل ایجاد کننده زجر جنین در دوران بارداری را توضیح دهد.
 - اداره و درمان زجر جنین در دوران بارداری را شرح دهد.
 - عوامل ایجاد کننده زجر جنین در هنگام زایمان را توضیح دهد.
 - اداره و درمان زجر جنین را در دوران زایمان توضیح دهد.
 - شیوع دوقلویی و علل آنرا به تفکیک شرح دهند

- تطابق مادری با حاملگی چند قلویی را به تفصیل تعریف نمایید
- روشهای تشخیص حاملگی چند قلویی را بیان کنید
- انواع دوقلویی و نحوه برخورد با آنها توضیح دهند
- اداره مراقبت‌های دوران بارداری در چندقلویی را شرح دهد.
- اداره زایمان چند قلویی را شرح دهند
- علل زایمان پره ترم را شرح دهند
- علائم و نشانه های زایمان پره ترم را بیان نمایید
- راههای تشخیص زایمان پره ترم را توضیح دهند
- راههای درمان زایمان پره ترم را توضیح دهند
- حاملگی گذشته از موعد را تعریف نمایید
- اداره زایمان های گذشته از موعد را شرح دهند
- اختلالات رشد جنین را بیان نمایند
- علل اختلالات رشد جنین را توضیح دهند
- فورسپس را تعریف کند.
- انواع فورسپس را لیست نماید.
- موارد استفاده و عدم استفاده از فورسپس را توضیح دهد.
- موارد استفاده و عدم استفاده از واکيوم را توضیح دهد.
- عوارض استفاده از واکيوم و فورسپس را شرح دهد.
- انواع سزارین را تعریف کند.
- موارد استفاده از سزارین را شرح دهد.
- عوارض سزارین را لیست نماید.
- نواع پارگی های دستگاه تناسلی را شرح دهد
- علل پارگی های رحمی که قبل از حاملگی فعلی می باشد را توضیح دهد.
- علل پارگیهای رحمی در طی حاملگی فعلی (قبل از زایمان) طی زایمان، اکتسابی را شرح دهد.
- انواع پارگیهای رحمی، روند بالینی و شیوه درمان را شرح دهد.

- انواع هماتوم نفاسی را شرح دهد
- انواع اجزای خونی که در درمان خونریزیها بکار می رود شرح دهد
- انواع پارگی های دستگاه تناسلی را شرح دهد.
- علل پارگی های رحمی که قبل از حاملگی فعلی می باشد را توضیح دهد.
- علل پارگیهای رحمی در طی حاملگی فعلی (قبل از زایمان) طی زایمان، اکتسابی را شرح دهد
- انواع پارگیهای رحمی، روند بالینی و شیوه درمان را شرح دهد.
- انواع هماتوم نفاسی را شرح دهد
 - علل وارونگی رحم را شرح دهد.
 - روند بالینی و مراقبت های پرستاری و درمان وارونگی رحم را شرح دهد.
 - علل پرولاپس، مراقبت های پرستاری و درمان را شرح دهد
 - روند بالینی، مراقبت های پرستاری و درمان را شرح ده
 - علل امبولی مایع آمینون را شرح دهد.
 - روند بالینی و درمان را شرح دهد.
 - روند بالینی و مراقبت های پرستاری و درمان وارونگی رحم را شرح دهد.
 - علل پرولاپس، مراقبت های پرستاری و درمان را شرح دهد
 - روند بالینی، مراقبت های پرستاری و درمان را شرح دهد.
 - علل امبولی مایع آمینون را شرح دهد.
 - روند بالینی و درمان را شرح دهد.
 - انواع روشهای بیهوشی را بیان کند.
 - انواع روش های بی حسی منطقه ای را توضیح دهد.
 - روش های مختلف زایمان بدون درد را تعریف کند.
 - کاربرد روش های زایمان بدون درد را توضیح دهد.
 - انجام زایمان بدون درد در مراحل مختلف زایمان را شرح دهد.
 - اداره مادر هنگام استفاده از روش های مختلف زایمان بدون درد را توضیح دهد.
 - نحوه برقراری ارتباط با زائو در پذیرش را توضیح دهد
 - مراحل پذیرش زائو را توضیح دهد.
 - چگونگی انجام معاینه واژینال را شرح دهد.
 - شرایط پذیرش زائو را توضیح دهد.
 - اقدامات و مراقبتهای لازم از زائو در اتاق لیبر را شرح دهد.
 - مراقبت های بعد از زایمان از مادر را توضیح دهد.
 - مراقبت های بعد از زایمان از نوزاد را توضیح دهد.

- فیزیولوژی جدا شدن جفت را توضیح دهد.
- انواع جدا شدن جفت را شرح دهد.
- علایم جدا شدن جفت را توضیح دهد.
- شیوه های خارج کردن جفت را شرح دهد.
- معاینه جفت ، پرده های جنینی و بند ناف را انجام دهد
- ناهنجاریهای پرده های جنینی ، بند ناف ، جفت را شرح دهد و نحوه مراقبت از هریک از آنها انجام دهد.
- معاینه جفت ، پرده های جنینی و بند ناف را از نظر کامل بودن و وجود ناهنجاری معاینه کند.
- انواع داروهای اکسی توپیک ،نحوه مصرف و عوارض آنها را توضیح دهد.
- روند بالینی انجام اپی زیاتومی و نحوه دوخت ان را شرح دهد.
- خونریزی بعد از زایمان را تعریف کند و پروسه هموستاز را شرح دهد.
- خونریزی بعد از زایمان را از نظر انواع ، علل و تظاهرات بالینی شرح و تشخیص دهید .
- علت بروز آتونی رحم را شرح دهید.
- تظاهرات بالینی آتونی رحم را شرح دهید.
- شیوه های درمانی خونریزی بعد از زایمان را مقایسه کنید و اثر بخشی هر کدام را تعیین کنید.
- علل بروز خونریزی های دیررس و درمان را شرح دهید.
- علت خونریزی های دیر رس رحمی ، شرح داده و اقدامات فوری لازم را انجام دهید .
- انواع مختلف فرآورده های خونی و نحوه کاربرد ان را بشناسد
- تغییرات رحم ، سرویکس ، سگمان تحتانی رحم و رزتر سانس آندومتر را بعد از زایمان توضیح دهید .
- تغییرات سیستم ادراری ، قلبی عروق ، خون ، صفاق و دیواره شکم و مجرای خروجی واژن بعد از زایمان توضیح دهید
- تب پستانی ، ماستیت و آبسه پستان را تشخیص داده و درمان آن را توضیح دهد
- ناهنجاریهای پستان که باعث اختلال در شیر دهی می شوند را شرح دهد
- بیماری های ترومبو آمبولیک ، نوروپاتی های مرتبط با زایمان و جدا شدن مفصل لگن را شرح دهد
- مراقبت ها و مشکلات شایع بعد از زایمان را بشناسد و آموزش های لازم را انجام دهد.
- تغییرات سایکولوژی پس از زایمان را از نظر انواع ، علل و تظاهرات بالینی شرح و تشخیص دهید .
- ارزیابی پریناتال و پیامدهای افسردگی در بارداری را شرح دهد
- فاکتورهای خطرزای نسبتاً قوی ، متوسط و ضعیف ایجاد کننده افسردگی در بارداری را مقایسه کند
- نحوه درمان انواع افسردگی پس از زایمان را توضیح دهد
- مراقبتهای پرستاری و حمایت های لازم از مادر و جنین را توضیح دهد

- عفونت نفاسی را تعریف کند.
- علائم بالینی و رژیم ضد میکروبی در درمان عفونت و پرینونیت را شرح دهد.
- علل، راههای تشخیص و درمان آبسه لگن را توضیح دهد.
- علل باز شدن زخم اپی‌زیاتومی را لیست کند.
- سندرم شوک توکسیک و راههای درمان را شرح دهد.
- بررسی انواع ناسازگاری‌ها
- بررسی ناسازگاری‌های ناشی از ABO
- بررسی ناسازگاری‌های ناشی از RH منفی
- عوارض ناشی از ناسازگاری‌ها
- تشخیص و درمان
- تعریف تراژون، عوامل تأثیرگذار و شیوع
- فاکتورهای جنینی برای تأثیرگذاری داروها
- عوامل دارویی تأثیرگذار و تراژون‌زا
- زمان تأثیر منفی بر رشد و تکامل جنین و دسته‌بندی داروها
- اختلالات ایجاد شده بر روی ارگان‌ها
- بررسی انواع پیشگیری‌های هورمونی خوراکی و غیرخوراکی
- بررسی انواع پیشگیری‌های غیرهورمونی خوراکی و غیرخوراکی
- بررسی انواع پیشگیری‌ها در زن و مرد (هورمونی و غیرهورمونی)
- روش‌های جدید پیشگیری زنانه و مردانه
- علل عدم پیشرفت لیبر را لیست نماید
- پوزیشن‌های مناسب برای جنین در وضعیت اکسی پوت قدامی را شرح دهد
- پوزیشن‌های مناسب برای رفع ادم سرویکس را نام ببرد
- پوزیشن مناسب در موارد طولانی شدن مرحله دوم زایمان را نام ببرد
- مقدمه ای در خصوص زمینه سزارین و اندیکاسیون‌های اولیه و ثانویه سزارین را توضیح دهد.
- مقایسه عوارض مادری و نوزادی در زایمان سزارین و واژینال را توضیح دهد.

<ul style="list-style-type: none"> • شیوه های مختلف انجام سزارین با تاکید بر مزایا و ایرادات هر روش را مقایسه نماید. • تشریح متد خروج نوزاد در زایمان سزارین و متدهای دوختن رحم را توضیح دهد. • توضیح مراقبت های قبل و بعد از عمل سزارین را شرح دهد <p>اهداف مهارتی</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) توانایی تشخیص دیستوشی ناشی از لگن تنگ را کسب نماید ۲) عفونت بعد از زایمان را تشخیص دهد ۳) توانایی مدیریت خونریزی بعد از زایمان را کسب نماید <p>اهداف نگرشی</p> <ol style="list-style-type: none"> ۴) اهمیت کنترل خونریزی حین زایمان را شرح دهد ۵) اهمیت مراقبت از نوزاد را بیان کند ۶) اهمیت استفاده از انواع پوزیشنهای زایمان در موارد دیسفونکسیونل را توضیح دهد
--

روش ارائه درس
<p>راهبرد آموزشی این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزش یادگیری حضوری ارائه میگردد.</p> <p>روش تدریس حضوری سخنرانی-پرسش و پاسخ-یادگیری مشارکتی</p>

منابع آموزشی		
<p>منابع آموزشی اصلی</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ کتاب بارداری و زایمان ویلیامز آخرین ویراست • مقالات معتبر مرتبط 		
نمره	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نوع ارزشیابی
۳۰ درصد	• حضور در کلاس-کنفرانس و ارائه ژورنال کلاب دانشجویی	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۴۰ درصد	• امتحان میانترم	
	•	
۳۰ درصد	• امتحان پایانترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
	•	
۱۰۰ درصد		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

زمان ارائه درس: نیمسال دوم		سال ورودی:	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد مامایی			
روش ارائه / رسانه	مکان	استاد	عنوان جلسات	ساعت	تاریخ	روز
سخنرانی و پرسش و پاسخ	مطابق با برنامه امور کلاسها	خانم دکتر رستگاری	• فیزیولوژی انقباضات رحم (تئوریهها و مکانیزم شروع انقباضات)	مطابق با برنامه اداره کل آموزش		۱
		خانم دکتر رستگاری	• دیستوشیا در اثر غیر طبیعی بودن نیروهای خروجی نقش حرکت و اصلاح وضعیت در امر زایمان طبیعی			۲
		خانم دکتر رستگاری	• دیستوشیا در اثر ناهنجاریهای پوزاناسیون ، پوزیشن و بزرگی و آنومالی جنین و زایمان بریچ			۳
		خانم عظیمیا	• دیستوشیا در اثر تنگی لگن			۴
		خانم دکتر رستگاری	• دیستوشیا در اثر ناهنجاریهای دستگاه تناسلی			۵
		خانم دکتر یزدانپناهی	عوامل بوجود آورنده زجر جنینی در مراحل مختلف زایمان با ذکر علل، علایم ، روشهای نوین تشخیص زجر جنینی پیشگیری و فوریتهای پزشکی (عوامل مربوط به مادر ، جنین و جفت) و روش استفاده از دستگاهها (Fetal heart monitoring)			۶
سخنرانی پرسش و پاسخ- یادگیری مشارکتی	خانم عظیمیا	خانم دکتر یزدانپناهی	• چند قلبی			۷
		خانم دکتر یزدانپناهی	• زایمان های زودرس، اختلال رشد جنین ، پارگی زودرس کیسه آب (طرز تشخیص ، اداره ، نحوه زایمان)			۹و۸
سخنرانی و پرسش و پاسخ	خانم عظیمیا	خانم دکتر یزدانپناهی	• فوریتهای مامایی شامل پارگی رحم ، برگشتگی رحم ، نمایش بند ناف و آمبولی مایع آمنیوتیک			۱۰
		خانم دکتر یزدانپناهی	• زایمان با فورسپس و واکيوم (انواع ، موارد ، عدم موارد و عوارض) - سزارین (تعریف ، موارد ، انواع ، موارد ممنوع و عوارض)			۱۱

آزمون کتبی			• امتحان میانترم	۱۲
سخنرانی	مطابق با برنامه امور کلاسها	آقای دکتر مناقب	• بیهوشی و رانیماسیون (روشهای مختلف زایمان بدون درد)	۱۳
پرسش و پاسخ				
سخنرانی		خانم عظیما	• مراقبتهای فوری بلافاصله بعد از زایمان از مادر و نوزاد شامل کنترل خونریزی - معاینه کامل جفت و پرده های و مجرای زایمانی - توجه به وضع عمومی مادر و نوزاد تا ۲ ساعت اول بعد از زایمان) - اپی زیاتومی - کوراژ خونریزی بعد از زایمان - صدمات وارده به مجرای زایمانی با ذکر علل ، علایم ، پیشگیری و درمان (پارگیهای پرینه ، واژن و سرویکس)	۱۵ و ۱۴
پرسش و پاسخ - یادگیری مشارکتی		خانم دکتر رستگاری	• فیزیولوژی روزهای بستر و مراقبتهای دوران نفاس و عوارض آن	۱۶
سخنرانی و پرسش و پاسخ		خانم عظیما	• عفونتهای بعد از زایمان (عفونتهای دستگاه تناسلی - ادراری - و شوک عفونی)	۱۷
		خانم عظیما	• تازه هایی از روشهای مختلف پیشگیری در زن و مرد	۱۹ و ۱۸
		خانم دکتر حاجی فقها	• اقدامات مقتضی در مورد مادر RH منفی	۲۰
		خانم دکتر حاجی فقها	• سزارین (تعریف-موارد-عوارض-کنترل اندیکاسیونها-عوارض)	۲۱
		خانم دکتر طوسی	• اثرات داروها بر روی مادر و جنین (عوامل تراژوژنیک)	۲۲
		خانم عظیما	• پوزیشن ها در لیبردیسفونکسیونل	۲۳
	خانم دکتر طوسی	• مشکلات روحی و پس از زایمان	۲۴	
				مطابق با برنامه اداره کل آموزش